



Ω Δ Ε Ι Ο Ν
Α Θ Η Ν Ω Ν



ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

1871

ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΟΛΥΜΠΙΑ

Δευτέρα 22 'Απριλίου 1935, ὥραν 6.30' μ. μ. ἀκριβῶς

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΟΓΔΟΗ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΗΣ

ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΤΟΥ

ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

1893 - 1935

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

GEORGES GEORGESCO

*Μετά τὴν ἔναρξιν τῆς Συναντίας ἡ εἰσοδος θὰ ἐπιτραπῇ
μόνον κατὰ τὰ διαλείμματα.*

Τὴν Κυριακὴν 21 'Απριλίου, ὥραν 11 π. μ.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΟΚΙΜΗ

Τιμὴ ἀναλυτικῆ προγράμματος Δρ. 5.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ,, Α.Ε.

— ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ —

ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ

ΑΠΟ

50% - 75%

ΖΗΤΗΣΑΤΕ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΙΜΑΣ

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1. *Οι Άρχιτραγουδισταί τῆς Νυρεμβέργης* R. WAGNER
ἔργον 73

Εἰσαγωγή

ὑπὸ τῆς ὀρχήστρας

2. *Συμφωνία ἀρ. 2 εἰς Ρε μιζ.* J. BRAHMS

I. Allegro non troppo

II. Adagio non troppo

III. Allegretto gracioso (Quasi andantino).

Presto ma non assai. Tempo primo

IV. Allegro con spirito

ὑπὸ τῆς ὀρχήστρας

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

3. *Θάνατος καὶ Ἐξαθλώσις* R. STRAUSS

Συμφωνικὸν ποίημα

ὑπὸ τῆς ὀρχήστρας

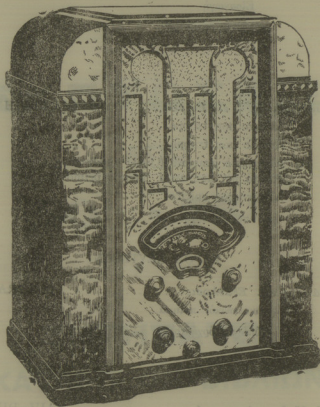
4. *Ὁ Μαθηγευόμενος μάγος* PAUL DUKAS

Σκέρτσο

ὑπὸ τῆς ὀρχήστρας

ΑΤΤΟΤΕΡ ΚΕΝΤ

ΡΑΔΙΟ 1935



Παγκόσμιος λήψης: βραχέων, βραχυτάτων, μεσαίων και μακρών κυμάτων—Αυτόματος λήψης Σταθμών—6 μεταβλητοί συμπυκνωτάι—Αυτόματος διπλή κεραία—Χωριστοί συμπυκνωτάι διά τὰ βραχέα κύματα—Μεγάλη πιστότης ἀποδόσεως (High Fidelity)—Σάδου Τιούνιν (Shadow Tuning)—Δύο ταχύτητες συντονισμού—Αυτόματος ἑνθμιότης ἐντάσεως.

ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ 9 - ΑΘΗΝΑΙ

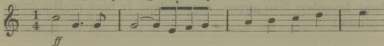
R. WAGNER

Die Meistersinger von Nürnberg

Ἡ ὑπέροχος Εἰσαγωγή τῶν «Ἀρχιτραγουδιστῶν» μολοντί ἀποτελεῖ συμφωνικὸν τεμάχιον φαινομενικῶς ανεξάρτητον καὶ πλήρες, δὲν ἢμπορεῖ νὰ κατανοηθῇ τελείως καὶ νὰ ἐκτιμηθῇ δεόντως παρὰ ὑπὸ τῶν ἐχόντων ἀκριβῆ γνῶσιν ὁλοκλήρου τοῦ ἔργου. Ἀποτελεῖται ἐκ πέντε θεμάτων, ἐκ τῶν σπουδαιότερων τοῦ ἔργου, τοῦ ὁποίου ἐκθέτουν τὴν ὑπόθεσιν, περιορισθεῖσαν εἰς ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλειότεραν ἀπλότητα. Δύο ἐκ τῶν θεμάτων τούτων μᾶς γνωρίζουν τὴν πολυμάθειαν τῶν Ἀρχιτραγουδιστῶν τὰ τρία ἄλλα περιγράφουν τὰς διαφόρους φάσεις τοῦ ἔρωτος τῆς Εὔας καὶ τοῦ ἱππότη Walter von Stolzing.

Κατ' ἀρχὰς συγχορδία βαρεῖται καὶ πομπώδεις, χαρακτηρισῶς εὐγενοῦς καὶ σχολαστικοῦ ταύτοχρόνως, ρυθμοῦ δὲ ἐμβατηρίου,

Moderato, sempre largamente e pesante

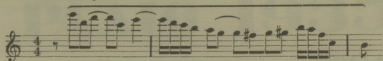


ζωγραφίζουν ζωηρῶς τὸν χαρακτήρα τῶν Ἀρχιτραγουδιστῶν, ἀνθρώπων μὲ βαθεῖας πεποιθήσεις, μὲ ἀρχὰς ἀκλονήτους, ἀξιοσεβάστων μὲν κατὰ βάθος, ἀλλ' οἱ ὁποῖοι ὄρθον ἐνίοτε τὸν ζῆλον των μέχρι παραλογισμοῦ—κατὰ τὰ ἄλλα χαρακτήρων ἀγαθῶν καὶ εὐδιαθέτων.

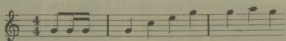
Διὰ γλυκείας ἀντιθέσεως, ἀκούεται μετ' ὀλίγον τὸ θελκτικὸν θέμα τοῦ *Γεννωμένου ἔρωτος*, θέμα ἑλαφρόν, μυστικοπαθές, θερμὸν ὅμως ἀρκετὰ εἶνε ἡ γέννησις τοῦ ἀσυναίσθητου ἔρωτος.

Τὰ ὄνομα Ἀρχιτραγουδισταί (Meistersänger), εἰδίδετο ἀπὸ τοῦ XIV μέχρι τοῦ XVI αἰῶνος εἰς τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς μουσικοὺς τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὰς ἐπαγγελματικὰς συντεχνίας καὶ τῶν ὁποίων αἱ παραδόσεις ἐπληροῖσαν πολὺ πρὸς τὰς τῶν «Minnesänger» (τροβαδούρων). Οἱ ἀρχιτραγουδισταί ἀπέτelson εἰς διαφόρους Γερμανικὰς πόλεις ἑταιρίας μὲ αὐστηρότατα καταστατικά, καὶ διηροῦντο εἰς διαφόρους τάξεις μαθητευόμενον, ἀοιδῶν, ποιητῶν, διδασκάλων.

Molto tranquillo



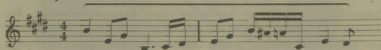
Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο εἶναι βραχὺ, 14 μέτρα· μετ' ὀλίγον δὲ ἐμφανίζεται ἐν δεύτερον χαρακτηριστικὸν θέμα τῶν Ἀρχιτραγουδιστῶν τὸ τοῦ **Δαβάρου**.



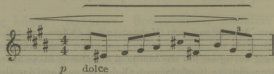
Εἶναι ὀλιγώτερον κοινὸν καὶ πομπωδέστερον τοῦ θέματος τῶν Ἀρχιτραγουδιστῶν νομίζει κανεὶς ὅτι βλέπει νὰ κυματῆ ὑπερηφάνως εἰς τὸν ἀέρα τὸ λάβαρον, τὸ ἐξωτερικὸν τοῦτο σῆμα τῆς ἀξιοπρεπειᾶς τῆς συντεχνίας, τὸ ἔμβλημα τῆς τέχνης των, τῆς ἐμμονῆς των εἰς τοὺς κανόνας, τῆς φιλοδοξίας των.

Ἡ φράσις αὕτη ἐξελισσεται ἔχουσα ὡς συνέχειαν ὠραίας ἀναπτύξεως αἱ ὁποῖαι μᾶς παρουσιάζουν ὑπὸ νέαν μορφήν τὸ θέμα τῶν Ἀρχιτραγουδιστῶν, ποὺ τελειώνει διὰ μεγαλοπρεποῦς πτώσεως (cadence). Μετὰ βραχὺ ἐπεισόδιον ὀκτὼ μέτρων, παρουσιάζεται ἐν θέμα μεγάλῃς σπουδαιότητος:

La passion déclarée



Ἐν τελευταῖον θέμα, συνδεόμενον μετ' τὸ πρόσωπον τοῦ Βάλτερ, χρησιμεῖται ἀκόμη διὰ τὴν πλοκὴν τῆς Εἰσαγωγῆς.



Ἡ εἰσαγωγή ἀναπτύσσεται κατόπιν δι' ἐναλλαγῶν τῶν διαφόρων

τούτων θεμάτων, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν τὰ τρία ἐξ αὐτῶν, συνδυαζόμενα ταυτοχρόνως κατὰ τὸν μεγαλοφανεστέρον τρόπον, μᾶς κἀμινουν νὰ προσιοθανθῶμεν ποία θὰ εἶνε ἡ λύσις αὐτοῦ τούτου τοῦ ἔργου: ἡ ἔνωσις, ἡ συγχώνεσις τῆς σοφῆς ἀλλὰ κοινῆς τέχνης τῶν Ἀρχιτραδιστῶν, μὲ μίαν ἄλλην Τέχνην, πλεον αὐθόρμητον καὶ ὑπὸ τοῦ αἰσθηματος ἐμπνεομένην, τὴν τοῦ Βάλτερ.

JOH. BRAHMS

Συμφωνία ἀρ. 2

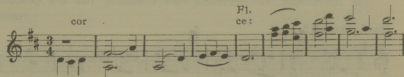
Οἱ φανατικοὶ θαυμασταὶ τοῦ Μπράμς εὐρίσκουν γενικῶς ὅτι ἡ Δευτέρα Συμφωνία εἰς *Re miῶν*, ἔργον 37 (1878), δὲν ἔχει τὸ βάθος καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἐκφράσεως τῆς πρώτης. Ἐν τούτοις ἡ δευτέρα αὕτη Συμφωνία ἀρέσει ἰδιαίτερος διότι μένει πάντοτε εἰς ἀτμόσφαιραν πολὺ συντηρητικῆν, χωρὶς προσπαθείας ἐπιδειξεως καὶ μεγαληγορίας.

Γενικῶς καὶ παρὰ τὰ ἐλαττώματά της, ἡ Δευτέρα Συμφωνία ἀφίνει μιὰν ἐντύπωσιν δροσιᾶς, ἐνκόλου γραψίματος καὶ αὐθορμήτου ἐμπνεύσεως, ποὺ ἔλειπαν ἀπὸ τὴν πρώτην. Οἱ Βιεννέζοι δὲν ἠπατήθησαν: τὴν εὐρῆκαν πρὸ χαριτωμένην ἀπὸ τὴν προγενεστέραν τῆς ἀδελφῆν καὶ ἔδειξαν ἰδιαίτεραν προτίμησιν διὰ τὸ ἔργον αὐτό, τὸ ὁποῖον ἀπεκλήθη: ἡ «βιεννέζικη Συμφωνία» — «μιστὴ ἐκὼν τῆς ἐκόλου καὶ ὑγιῶς ζωῆς ποὺ περνᾷ κανεὶς στὴν ὠραίαν πόλιν τοῦ Δουνάβεως».

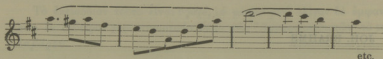
Ἀναλυτικὴ μελέτη

Allegro non troppo

Ἀρχίζει μὲ φράσιν, ἐκτελουμένην ὑπὸ τῶν βαθυκόρδων, μετὰ τῆς ὁποίας συνδέεται μελωδία γεμάτη γαλήνης μυστικοπαθοῦς, ἀνατεθεῖσα εἰς τὰ κόρνα καὶ τοὺς βαρυαῦλους (bassons), καὶ συνεχιζομένη διὰ τῆς προσθήκης τῶν πλαγιαῦλων καὶ εὐθναῦλων.



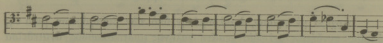
Ἡ εισαγωγή αὐτὴ θὰ χρησιμεύσει ὡς δημιουργικὸς πυρὴν δι' ὄλον τοῦτο τὸ τεμάχιον καὶ θὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἀναπτύξεις ἀπροσδοκίτους ὡς ἐκ τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ ἐπικαίρου των. Ἐν νέον ὁτοίχεϊον ἀκολουθεῖ μετ' ὀλίγον, ἐκτελούμενον ὑπὸ τῶν βιολίων, χάριτος ὁλως ἐξαιρετικῆς :



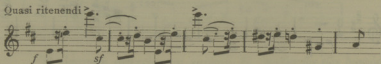
Τὸ θέμα αὐτό, μετ' ἴσην εὐτυχή μελωδικήν γραμμὴν προσδίδει, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, χαρακτηριστὰ σχεδὸν ποιμενικῶν εἰς τὸ ἴσον μέρος τῆς Συμφωνίας. Τὸ τέλος τοῦ θέματος τούτου δίδει ἀφορμὴν εἰς παραλλαγὴν τοῦ ρυθμικοῦ τοιςμοῦ, διὰ φθόγγων ξηρῶν, ἐκτελουμένων ὑπὸ τοῦ ὄξυαύλου, καὶ τοὺς ὁποίους ὁ Μπράμς ἐχρησιμοποίησε κατ' ἐκκληρικὸν τρόπον διὰ τὴν *coda* :



Ἐπιπλέον ἀπὸ μερικῆς γλυκείας ἀρμονίας, ὁ συνθέτης μᾶς παρουσιάζει ἐν νέον θέμα ἐκτελούμενον ὑπὸ τῶν βιολοντσέλλων καὶ τῶν βιολίων, μετ' ὑπεροχὴν τῶν βιολοντσέλλων :

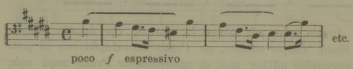


Ἡ λογικὴ ἀνάπτυξις τοῦ θέματος τούτου, μᾶς ὁδηγεῖ εἰς πυρῆνα κατ' ἔσοχὴν ρυθμικὸν εἰς ὃν ἀνευρίσκομεν ὀλόκληρον τὸν Μπράμς :



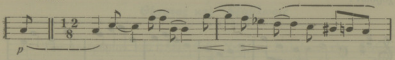
Adagio non troppo

Ἀρχίζει με εὐρείαν φράσιν τῶν βιολοντσέλλων, εκφραστικότητος ὅλως ἐσωτερικῆς:



Ἡ φράσις αὕτη δὲν δίδει χάραν εἰς καθαυτὸ θεματικὰς ἀναπτύξεις: Ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ τῶν βιολίων ἵνα διακοπτομένη μετ' ὀλίγον, δάσῃ θέσιν εἰς τὸ κέρασ τὸ ὁποῖον ἐκτελεῖ ἐν νέον θέμα στενῶς συνδεόμενον πρὸς τὸ 1ον, τὸ ὁποῖον δὲ χρησιμεύει ὡς ἀγωγὸς πρὸς τὸ 2ον μέρος τοῦ *Adagio* τούτου· τὸ μέρος αὐτὸ χαρακτηρίζει ρυθμὸς καὶ μελωδία ἀξιοπαρατήρητος.

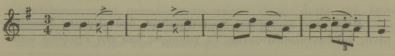
Flûte



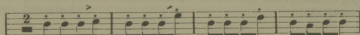
Μετὰ ἀντιστικὴν ἐπεξεργασίαν πολὺ ἐνδιαφέρονσαν τὸ πρῶτον θέμα ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ τῶν ξυλίνων ὀργάνων διὰ νὰ τελειώσῃ εἰς τόνον ζωηρῶς χρωματιζόμενον ὑπὸ τῶν ἐγγόρδων.

Allegretto gracioso (Quasi Andantino)

Ἐνταῦθα ὁ συνθέτης ἀπεμακρύνθη ἀπολύτως τοῦ συνήθους *scherzo* καὶ ἠθέλησε νὰ δημιουργήσῃ τεμάχιον νέου τύπου. Ὁ ὀξύανλος συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν *piccicatti* τῶν βιολοντσέλλων παρουσιάζει τὴν φράσιν:



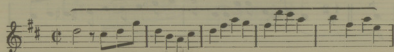
Τὸ θελκτικὸν τοῦτο θέμα παρουσιάζει κατόπιν, καθ' ὀλοκληρίαν μεταμορφωμένον, ὑπὸ τῶν ἐγγόρδων (ἀνευ βαθυγόρδων) καὶ εἰς ἀγωγὴν *Presto ma non assai*:



Τὸ *Presto* τοῦτο μᾶς ὀδηγεῖ ἐκ νέου εἰς τὴν ἀρχαίην ἀγωγὴν (ὅμοιον θέμα). Ὀλίγον κατόπιν, τὸ *Presto* ἐπαναλαμβάνεται μετ' εὐθυμῶν $\frac{1}{4}$, συγγενεῦσιν μᾶλλον πρὸς τὸ προηγούμενον *Presto* παρά πρὸς τὸ ἀρχικὸν θέμα. Τοῦτο ἐπαναφαίνεται εἰς τὸν ἀπομεμακρυσμένον τόνον τοῦ φα \sharp μεῖζ. καὶ τελειώνει εἰς τὸν κύριον τόνον σολ μεῖζ. πλήρη γλυκύτητος.

Allegro con spirito

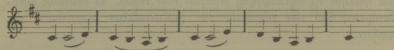
Τὸ finale τοῦτο εἶναι μία λάμψις ἡλίου, εὐθυμίας καὶ πνεύματος. Τὸ κυριώτερον θέμα παρουσιάζεται ὡς ψίθυρος *p*, ὑπὸ τῶν ἐγγόρδων:



Εἶναι δὲ τόσον ἐκτεταμένον καὶ πλούσιον εἰς ἰδέαν, ὥστε ὁ Μπράμς νὰ μὴν ἔχη τὴν ἀνάγκην νὰ προστρέξῃ εἰς ἐπιστημονικοὺς τεχνικοὺς συνδυασμοὺς διὰ νὰ κατασκευάσῃ τὸ τεμάχιον τοῦτο: προχωρεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ, ὡσὰν νὰ παρασύρεται ἀπὸ ὀρμητικῶν χεῖμαρρον ζωῆς.

Τὸ 2ον θέμα εἶναι ἐπὶ τῆς δεσποζούσης καὶ ἐκτελεῖται ὑπὸ τῶν ἰων βιολλίων:

Largamente



Μετὰ μίαν «*γέφυραν*» σχηματιζομένην ἀπὸ κλίμακας διακοπτομένης καὶ ἐπαναλαμβανομένης ὡς χεῖμαρρος ὑπὸ τῶν ἐγγόρδων, κατα-

λήγομεν εις ἓν νέον στοιχείον ὄπου κατὰ τὸν ἰδιάζοντα εἰς τὸν Μπράμς χαρακτῆρα δεσπόζει ἡ *συγκοπή*:



Εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς χαρᾶς αὐτῆς, τῆς τόσον ἐπιτυχῶς παρουσιαζομένης, ὁ συνθέτης ἐπανέρχεται εἰς τὸ 1ον θέμα διαφοροτρόπως συνδυασμένον καὶ ἡ Συμφωνία τελειώνει ὡς μία θαυμασία φωτεινὴ εἰκὼν.

R. STRAUSS

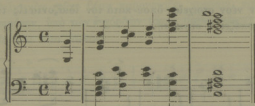
Θάνατος καὶ Ἐξαύλωσις

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1889 ὁ Ρ. Στράους ἐτελείωσε τὴν σύνθεσιν τοῦ συμφωνικοῦ του πρῆμματος «**Θάνατος καὶ Ἐξαύλωσις**», ἔργον 24, τὸ ὁποῖον συνέτεινε τὰ μέγιστα εἰς τὸ νὰ ἐξαπλωθῇ ἡ καλλιτεχνική του φήμη.

Τὸ συμφωνικὸν αὐτὸ ποίημα, γεμάτο δύνάμιν καὶ μεγαλοπρέπειαν, καὶ θεωρούμενον κλασσικὸν εἰς τὴν τέχνην τοῦ Στράους, ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶχεν ἄλλα παρεμφερῆ ἔργα του ὡς προδρόμους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἓνα μακρὸ πρόγραμμα. Τὸ ποίημα ἐγράφη ἐκ τῶν ὑστερῶν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ρίττερ, μὲ μερικὰς μεταβολὰς ἰδικῆς του ἐμπνεύσεως.

Εἰς τὸ ποίημα αὐτὸ βλέπομεν νὰ περνοῦν εἰκόνες τῆς εὐτυχισμένης παιδικῆς ἡλικίας, κατόπιν τῆς νεανικῆς, τὸ κορυφωμα τῶν δυνάμεων καὶ ὑστερον τὸ δράμα τοῦ θανάτου, μὲ τὴν φοβερὰν πάλιν κατὰ τῆς ἀοράτου, ἀγνώστου καὶ ἀκατανικήτου δυνάμεως.

Τὸ τραβηγμένον θέμα τοῦ ὁποῖου αἱ δύο τελευταῖαι συγχορδίαὶ ἠκούσθησαν γλυκὰ, στὸν ἐλάχιστον τρόπον, εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔργου, μᾶς παρουσιάζουν ἐμφανέστατα, ἀργότερα, σὲ φωτεινὸν καὶ θωπευτικὸν μεζονα τρόπον τὴν **Ἀπολύτρωσιν**:



πού αδέσναιε συνεχῶς σὲ δύναμιν καὶ μεγαλοπρέπειαν. Τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ ἑσωτερικότης τοῦ Στράους ὡς συμφωνικοῦ συνθέτου εἶνε τέτοιο σὸν συμφωνικὸν αὐτὸ ποίημα ὅστε ν' ἀφίρη πάντοτε μεγάλην ἐντύπωσιν σὸν ἀφορατήριον. Ἴδου καὶ τὸ ποίημα τοῦ Ρίττερ.

«Στὴ μικρὴ τὴ φτωχικὴ τὴν καμαρούλα πού τὴ φωτίζει θαμπὰ μονάχα ἓνα ἀποκέρι λυωμένο, εἶναι ὁ ἄρρωστος πλαγιασμένος σὸν στρῶμα. Μόλις τώρα πάλεψε ἄγρια κι' ἀπελπισμένα μὲ τὸ θάνατο κ' ἐξαντλημένος ἀποκοιμήθηκε. Τίποτε ἄλλο δὲν ἀκούεται σὸν δωμάτιο ἀπὸ τὸ σιγανὸ κτύπημα τοῦ ρολογιοῦ τοῦ κρεμασμένου σὸν τοῖχο, καὶ μέσα στὴν ἀνατριχιαστικὴ σιωπὴ μαντεύονται τὰ βήματα τοῦ θανάτου πού πλησιάζει. Στὸ γλωμὸ πρόσωπο τοῦ ἀρρώστου παίζει νοσταλγικὸ, θλιμμένο, ἓνα χαμόγελο. Στὰ σύνορα τῆς ζωῆς πού βρίσκεται, μήπως ὄνειρεῖται τὰ ὀλόχρονα παιδικὰ του χρόνια;

Μὰ ὁ Θάνατος δὲν χαρίζει γιὰ πολὺν ὥρα σὸν θῦμα του τὸν ὕπνο καὶ τὰ ὄνειρα. Ἄγρια τὸν ἀνατινάζει καὶ ἡ πάλι ξαναρχίζει Παλεύει τὸ ἐνστικτο τῆς ζωῆς μὲ τὴ δύναμι τοῦ θανάτου κι' ὁ ἀγῶνας εἶναι φρικασστικός. Κανένας δὲν νικᾷ καὶ πάλι ἀπλώνεται ἡ σιωπὴ.

*Αποκαμωμένος, ἀνάσκελα πεσμένος σὸν στρῶμα, μὰ χωρὶς ὕπνο πιά μέσα στὴν ἔξαση τοῦ πυρετοῦ βλέπει ὁ ἄρρωστος μπροστά του ὄλη τὴ ζωὴ του νὰ περνᾷ. Ἡ μιὰ ἀνάμνησις ἀκολουθεῖ τὴν ἄλλη, εἰκόνας ἀναριθμητες ξυπνοῦν. Βλέπει πρῶτα σὸν ρόδινο φῶς τῆς ἀγῆς τὰ παιδικὰ τὰ χρόνια πού φέγγουν ἀγνά, τ' ἀθῶα τὰ χρόνια. Καὶ ὕστερα διακρίνει ζωηρὰ νὰ παίζουν τὰ νεῖατα πῶς δοκιμαῖζον τὴν δύναμή τους— ἴσαμε πού ἀγναντεύει τὸν ὄριμο ἄνδρα, πού ἀγωνίζεται νὰ φθάσῃ ὅ,τι πύρινα ποθεῖ: τ' ἀνώτερα ἀγαθὰ τῆς ζωῆς. Ἐντείνεται ὀλόκληρη ἡ ἀνδρική του προσπάθεια, γιὰ νὰ συλλάβῃ ὅ,τι ἔχει φωτεινὸ. Μὰ ὄλ' οἱ ἄλλοι γύρω του τοῦ ὀρθώνουν ἐμπόδια, ὄλο καὶ νέα ἐμπόδια: γιὰ νὰ τὸν συντρίψουν, γιὰ νὰ τὸν ἐξολοθρεῖσουν. Μόλις πιστεύει πῶς πλησίασε σὸν τέρμα, κοντὰ του κάποιος βροντοφωνεῖ «ἄτ!»—«Τὸ ἐμ-

πόδιο ἄς γίνη νέα βάσις, πού ψηλά πρέπει ν' ἀνεβῆς». Καί κοπιᾶζει ὀλοένα κι' ὀλοένα ἀνεβαίνει, καί ποτέ δὲν παραιτεῖται ἀπὸ τὸν πόθο τὸν ἱερό. Ὅτι τόσο πολὺ γύρευε μὲ τὴν πιὸ ἁθραειὰ τῆς ψυχῆς νοσταλγία καὶ τώρα ἀκόμη, χαροπαλεύοντας, ἐξ ἴσου παρὰφορα τὸ γυρεύει μ' ἄλλοίμονο! ποτέ δὲν θὰ τὸ βρῆ. Κ' ἄς τὸ διακρίνη τώρα πιὸ φανερά, κ' ἄς παίρνῃ μέσα τον κάποια μορφή, δὲν θὰ μπορέσῃ, ποτέ νὰ τὸ πλάσῃ, οὔτε μέσα στὸ νοῦ του θὰ μπορέσῃ ποτέ νὰ τὸ ζήσει ἐντελῶς.

Καί τότε ξαφνικὰ ἀντηχεῖ ὁ τελευταῖος γδοῦπος τοῦ σιδερένιου σφυριοῦ τοῦ θανάτου. Τὸ γήινο σῶμα σπάζει, τὸ μάτι σκεπάζεται μὲ τὸν πέπλο τοῦ θανάτου.

Ὅμως τώρα πού προχωρεῖ στὸ ὑπερέραν, τοῦ ἀντηχεῖ ἀπ' τὰ οὐράνια, μὲ ἄφθαστο μεγαλεῖον, ὅ,τι μὲ τόσον πόθο ἐζητοῦσεν ἐπὶ γῆς.

Ὁ Κόσμος ἀπολυτρώνεται, ὁ κόσμος ἐξαυλώνεται.

PAUL DUKAS

Ὁ Μαθητευόμενος Μάγος

(Μπαλλάτα τοῦ Goethe)

Ἐφυγε, ἐπὶ τέλους ὁ γέρο μάγος: Καί τώρα καὶ ἐγὼ θὰ διατάξω τὰ Πνεύματα ἐπρόσεξα τὰ λόγια του καὶ τὴν τέχνη του, θημοῦμαι τὸ σύνθημα καὶ μὲ τὴ δύναμι τοῦ πνεύματος θὰ κάμω κ' ἐγὼ θαύματα.

Γιὰ τὸ ἔργο ἄς βράσῃ τὸ νερό, ἄς τρέχῃ σὰν ροαὶ καὶ ἄς ξεχυλῆ!

Ἐλα τώρα, πλησίασε. Ἐλα, ἔλα, σοῦπα! πάρε! ἀρκετὸ καιρὸ ἤμουνα ὑπηρέτης: σήμερα φρόντισε νὰ κάνῃς τὴ θέλησί μου! Σηκώσου στὰ δυὸ πόδια, μὲ τὸ κεφάλι ἐπάνω, τρέχα γρήγορα καὶ βιάσου νὰ βγάλῃς νερό!

Γιὰ τὸ ἔργο ἄς βράσῃ τὸ νερό, ἄς τρέχῃ σὰν ροαὶ καὶ ἄς ξεχυλῆ!

Μπαράβο! κατεβαίνει στὴν ὄχθη: ἔφθασε κι' ὅλας πέρα ἀπ' τὸ ποτάμι καὶ ταχύτερη ἀπὸ τὴν ἀσπρατή, γυρνάει πίσω μ' ἓνα γρήγορο κύμα. Μιὰ δεύτερη φορὰ! πῶς γεμίζει κάθε κάδος! πῶς ξεχυλίζει κάθε κιοῦτι!

Φθάνει, φθάνει! δὲν θέλουμε ἄλλο. Ἄχ, τώρα νοιώθω! Δυστυχία!

·δυστυχία! ξέχασα τὸ σύνθημα! Ἄχ! τὴ λέξι ποῦ θὰ τὴν ἔκανε, ὅ,τι ἦτανε πρῶτα!

Τρέχει σὰν ζουρλή! Μὰ σὺ νὰ ἦσουνε τάχα ἡ καλησκούπα; Ὅλο καὶ φέρνει κουνάδες μὲ νερό. Ἄχ! ἑκατὸ ποτάμια ὀρίγουνται ἐπάνω μου!

Ὅχι! δὲν μπορῶ πειὰ νὰ τὸ ὑποφέρω· πρέπει νὰ τὴν πιάσω! Ἄφκετά!... Ἡ ἀγωνία μου αὐξάνει! Τὶ ὄψις! τὶ θέαμα!

Ἐργαλεῖο τοῦ διαβόλου! πρέπει λοιπὸν νὰ βουλιάξῃ ὄλο τὸ σπίτι Βλέπω κι' ὄλα σὲ κάθε κατῶφλι νὰ περνοῦν χεῖμαρροι ἀπὸ νερά! Μιά καταραμένη σκούπα ποῦ δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ τίποτε! Μὰ ἦσυχασε λοιπὸν!...

Ἄν δὲν πάψῃς, πρόσσεξε γιατί θὰ σὲ πιάσω καὶ θὰ κόψω τὸ ξύλο σου στὴ μέση μὲ τσεκούρι.

Μὰ κύττα! ὄλο καὶ φέρνει! Στάσου, καὶ θὰ σὲ πιάσω! Μιά στιγμὴ, ζιζάνιο, καὶ θὰ σὲ ρίξω χάμω... Πάει! μπράβο, ὄραία τὴν χτύπησα! Βλέπετε, ἔγινε δυὸ κομμάτια! καὶ τώρα ἔλπιζο κι' ἀναπνέω!

Δυστυχία! δυστυχία! δυὸ κομμάτια κουνιῶνται τώρα καὶ τρέχουν σὰν ὑπηρετές νὰ φέρουν νερό! Βοήθεια! δυνάμεις τοῦ Ἄδου!

Πῶς τρέχουν! Τὸ νερὸ ὄλο καὶ πλινμυρίζει τὸ δωμάτιο καὶ τῆς σκάλες! τὶ τρομερὴ πλημμύρα! Ἀφάντη καὶ Κύριε! ἀκουσε τὴ φωνή μου!...

Ἄχ νᾶτον ὁ κύριος! Κύριε, ὁ κίνδυνος εἶναι μεγάλος· ἐκάλεσα τὰ πνεύματα μὰ δὲν μπορῶ πειὰ νὰ τὰ ξεφορτωθῶ!

— Στὴ γωνιά σου σκούπα! σκούπα! νὰ τελειώνουμε, γιατί ὁ γέρο μάγος οἷς ζωντανεύει μόνο γιὰ νὰ τὸν ὑπηρετήσετε στὰ σχέδιά του.

Ἐ «Μαθητευόμενος Μάγος» τοῦ κ. Paul Dukas εἶναι κατ' ἐξοχὴν περιγραφικὴ μουσική, ἀνήκει δὲ εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Berlioz τοῦ ὁποίου ἔχει ὑποστῆ τὴν ἐπήρειαν. Εἶνε ἐπὶ πλέον μουσικὴ πολὺ σοφὰ συντεθειμένη καὶ μία ἀπὸ τὰς μεγαλειτέρας τῆς ιδιότητος εἶναι ὅτι μεταχειρίζεται μετὰ πολλῆς ἐλευθερίας καὶ τελειότητος τὴν μουσικὴν περιγραφὴν, συνδυάζουσα αὐτὴν μὲ τοὺς αὐτοηχοτέρους μουσικοὺς νόμους καὶ τὴν ὑψίστην μουσικὴν λογικὴν. Ἡ ἀνάλυσις τοῦ ἔργου μᾶς ἀποκαλύπτει τρία κύρια θέματα:

Τὸ πρῶτον ἐκτίθεται εὐθὺς εἰς τὴν ἀρχὴν εἶναι τὸ θέμα τῶν «μαγανεϊῶν». Χωρίζεται εἰς δύο στοιχεῖα ἐξ ὧν τὸ ἐν παρονοιάζεται εὐθὺς εἰς τὸ δευτέρον μέτρον καὶ ἔξακολουθεῖ ὅμοιον σχεδὸν καθ' ὅλην τὴν ἐπομένην ἀνάπτωξιν· τὸ ἄλλο ἐκτίθεται διαδοχικῶς ὑπὸ τοῦ εὐθυαλοῦ, τοῦ ὄξυαλοῦ καὶ τοῦ πλάγμαλοῦ· τὰ δυὸ αὐτὰ στοιχεῖα ποι-

κίλιον ἐν τῇ συνεχείᾳ τοῦ ἔργου καὶ καθορίζουν τὸ ρυθμὸν τοῦ καθ' ἑαυτὸ scherzo (θέμα εἰς φα ελασσον $\frac{2}{4}$, ἐκτελούμενον κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τριῶν βαρναύλων (fagotti). Τὸ δεύτερον θέμα, ὑπάρχει ἐπίσης εἰς τὴν εἰσαγωγὴν, ἔχει χαρακτῆρα ελαφρόν, ζωηρόν καὶ χρωματικόν: εἶναι τὸ θέμα τοῦ «μαθητευομένου» καὶ ἐκτελεῖται ὑπὸ τῶν πλαγαυῶλων, τῶν ὄξυαυῶλων καὶ τῶν εὐθυαυῶλων. Τὸ τρίτον θέμα, τὸ τῆς «Ἐπικλήσεως» εἶναι ἐν εἶδος φανφόρας ἢ σαλπίσματος τῶν χαλκίνων ὀργάνων. Εἰς τὴν κατακλιδα τοῦ ἔργου ὁπότε ἐπανερχεται ἡ ἡρεμος ἀγωγή τῆς ἀρχῆς, τὸ θέμα τοῦτο ἐμφανίζεται καὶ πάλιν ἀργόν, ἵνα ἐκφράσῃ τὴν ἰδέαν τῆς «ὑπεροχῆς» τοῦ Γέρου Μάγου.

— 101	— 102	— 103	— 104	— 105	— 106	— 107	— 108	— 109	— 110	— 111	— 112	— 113	— 114	— 115	— 116	— 117	— 118	— 119	— 120
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Ἡ ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσεως ἐγένετο ἐν τῇ ἐπιτροπῇ τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς ἀκαδημίας. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀναλαμβάνει τὴν ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς διανομῆς τῆς ἐκδόσεως. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀναλαμβάνει τὴν ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς διανομῆς τῆς ἐκδόσεως.

ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

	Γεν. Δοκιμῆς	Συναουλίας
Θεωρεῖον Α'	Δρχ. 60.—	Ἐξηγητλημένα
Πλατεῖα	» 50.—	120.—
Ἀμφιθέατρον Α'	» 50.—	120.—
Ἐξώστης ἠριθμημένος	» 50.—	120.—
Ἀμφιθέατρον Β'	» 50.—	100.—
Διάδρομος ἐξώστου	» 40.—	70.—
Θεωρεῖον Β'	» 35.—	50.—
Υπερώων	» 25.—	40.—

Τὰ εἰσιτήρια πωλοῦνται εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν,
 (Ὁδὸς Πειραιῶς 31, τηλεφ. 25-351) καὶ εἰς τὸ Θέατρον
 «Ὀλύμπια» Λεωφ. Ἀκαδημίας τηλ. 24-377.

